

Kolsrud vist i en stor Skildring af den mærkelige Æventyrer Marcellus (udvidet Særtryk af „Syn og Segn“ 1911—12), der i en Aarrække spillede en stor Rolle ved Kristian I's Hof. Han slutter sig helt til Undertegnedes Opfattelse i „Pavernes Forhold til Danmark 1448—1513“, men har særlig fra Arkivet i Köln fremdraget meget nyt Stof, har gjort fyldigere Brug af tyske Kilder (Korner, Hanserecesser, Bykrøniker) og er paa flere Punkter naaet dybere ned. Fremstillingen synes helt udtømmende og overbevisende (Forfatteren er dog nu tilbøjelig til at ansætte Marcellus' Forpligtelsesbrev til Kongen til Foraaret 1450, før hans Rejse til Norge, og mener, at M. er død 1460, ikke 1462). At den haarde Dom over M. ogsaa maa kaste et meget uheldigt Lys over den Konge, der beskyttede ham og forfulgte med sit Had særlig Indbyggerne i Köln, der havde fængslet Marcellus, længe efter dennes Død, er selvfølgelig.

Naar Afhandlingen paa sine Steder synes os lovlig folkelig, skyldes det dels det Tidsskrift, hvori den er fremkommet, dels, at Forfatteren har anvendt Landsmaal. J. L.

1911 udgav den kendte Cromwellsforsker, Prof. C. H. Firth sammen med R. S. Rait i to omfangsrige Bind *Acts and ordinances of the interregnum 1642—1660*; et tredje Bind indeholder foruden en noget tungt affattet Indledning udmærkede Registre, saaledes en Fortegnelse over alle acts og ordinances af nogen Betydning, ogsaa en Del mere uvigtige, der ikke er optagne i Udgaven, men som er trykt andre Steder, hvortil der da henvises. Den store Fortjeneste ved nævnte Værk ligger i den lette Adgang, der herved er aabnet Historikeren til Studier over den Tids, navnlig i religiøs Henseende saa interessante Lovgivervirksomhed.

Vigtige Bidrag til det 17. Aarh's Historie bragte i 1912 to omfattende Biografier.

Lady Burghclere, kendt som Forf. af en Biografi af den 2. Hertug af Buckingham, har givet en livlig skreven Fremstilling af *The Life of James, first Duke of Ormonde (1610—1688)*, (2 Bd.); hun slutter sig navnlig til Cartes store Værk,

men bygger ogsaa paa Studier i utrykte Kilder og paa det særlig i de senere Aar publicerede Materiale. Med en egen betagende Glans virker denne lødige, højt dannede Repræsentant for Loyalitetens Idé i et Tidehvert, i hvis Brydninger — efter Gardiner's Udtryk — gammel Kongetroskab veg Pladsen for moderne Fædrelandsfølelse. Ormondes Betydning som irsk Vicekonge, først under Carl I, senere under Carl II — en Stilling, i hvilken han efter Evne søgte at mildne Modsætningerne — udvider naturligt Biografiens Rammer til en Skildring af Irlands Historie i denne for det saa skæbnesvangre Periode. Forf. stræber efter at skifte Sol og Vind lige i det irske Spørgsmaal, og siger f. Eks.: „Mærkerne af angelsaksisk Brutalitet er uudslettelige prægede i Irlands historiske Landskab“ (I, 244 f.); en Bemærkning som den (I, 123), at det var Phelim O'Neills Grusomhed under den irske Opstand, der først skabte den Blodstrøm, over hvilken senere ingen Bro har kunnet naa, kan dog synes lidt vilkaarlig.

P. R. Harris: *The Life of Edward Mountagu, first Earl of Sandwich (1625—1672)* (2 Bd.) har fra Sandwich' Journaler fremdraget adskilligt af Interesse for Englands datidige Handels- og Flaadeforhold; navnlig har Behandlingen af Sandwich' spanske Sendefærd (1667—68) Betydning. Baade under Cromwell, hvis tro Tilhænger han var, og efter Restaurationen, som han jo havde støttet, anvendtes Sandwich paa forskellig Maade, særlig som Admiral, i Statsstjenesten. For dansk Historie er Fremstillingen af Vigtighed, idet Sandwich 1659 befalede den engelske Flaade i Sundet og 1665 var den øverstbefalende for Angrebet paa den hollandske Handelsflaade i Bergen. Forf. hævder, at naar dette Angreb mislykkedes, skyldtes det for en stor Del uklare Meldinger fra den engelske Gesandt i København, Talbot. Et Savn, som maaske Kilderne nødvendiggør, er den manglende Fremstilling af Sandwich' religiøse Livssyn, der begyndte som strengt independentisk, men senere synes at være gaaet over til fuldkommen Skepticisme (I, 189 f., jfr. II, 199). Ogsaa ved hans politiske Anskuelser kunde man have ønsket i alt Fald en skarpere Fremhæven af Problemerne.

Holger Nielsen.